

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Fotografia cyfrowa. 100 najlepszych sztuczek i trików. Wydanie III

Autor: Rob Sheppard

Tłumaczenie: Alina Sikora-Godlewska

ISBN: 978-83-246-1540-7

Tytuł oryginału: [Digital Photography:
Top 100 Simplified Tips & Tricks](#)

Format: 215x255, stron: 232

Odkryj tajniki fotografii cyfrowej

- Jak optymalnie dobrać parametry ekspozycji?
- W jaki sposób skomponować ujęcie?
- Jak katalogować, obrabiać i publikować fotografie cyfrowe?

Jesteś posiadaczem cyfrowego aparatu fotograficznego? Opanowałeś już podstawy korzystania z niego i chcesz nadal rozszerzać swoją wiedzę? Fotografia cyfrowa daje Ci niemal nieograniczone możliwości robienia profesjonalnych zdjęć reportażowych, portretowych, przyrody i tych najtrudniejszych – sportowych. Aby jednak wykonane przez Ciebie zdjęcia wyróżniały się pośród natłoku dziesiątek tysięcy innych, musisz się wiele nauczyć. Samo poznanie i opanowanie potencjału Twojego aparatu to za mało – niezbędne jest opanowanie zasad kompozycji, technik fotograficznych oraz metod obróbki zdjęć.

Właśnie te informacje znajdziesz w książce „Fotografia cyfrowa. 100 najlepszych sztuczek i trików. Wydanie III”. Czytając ją, dowiesz się, jak efektywnie korzystać z programów tematycznych i trybów manualnych, nauczysz się komponować ciekawe ujęcia i fotografować w różnych warunkach oświetleniowych. Przeczytasz o korekcji nieudanych zdjęć za pomocą programu Photoshop Elements, zapoznasz się z zasadami praktycznego katalogowania, drukowania i publikowania zdjęć w sieci. Odkryjesz także inne ciekawe sztuczki, dzięki którym zaczniesz robić zdjęcia jak zawodowiec!

- Dobór czułości matrycy i formatu zapisu fotografii
- Fotografowanie w różnych warunkach oświetleniowych
- Tryby tematyczne i nastawy ręczne
- Kontrola głębi ostrości
- Kompozycja ujęcia
- Twórcze techniki fotograficzne
- Katalogowanie zdjęć
- Korekcja barwna i tonalna
- Praca z plikami RAW
- Tworzenie panoram
- Drukowanie fotografii
- Publikacja zdjęć w internecie

Szlifuj umiejętności mistrza fotografii!

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 032 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl

Spis treści

1 Przygotuj się do robienia zdjęć

#1	Znajdź dobrą okazję do wykonania zdjęcia	14
#2	A wszystko zaczyna się od kilku liter	16
#3	Poznaj dobrze swój aparat	18
#4	Wybierz odpowiedni format zdjęć	20
#5	Dobierz rozdzielczość i stopień kompresji zdjęcia	22
#6	Dobierz czułość aparatu, a więc odpowiedni współczynnik ISO	24
#7	Popraw kolorystykę zdjęcia dzięki ustawieniu prawidłowego balansu bieli	26
#8	Już pierwsze ujęcie zrób doskonale	28
#9	Spakuj się na efektywną fotograficzną wycieczkę	30

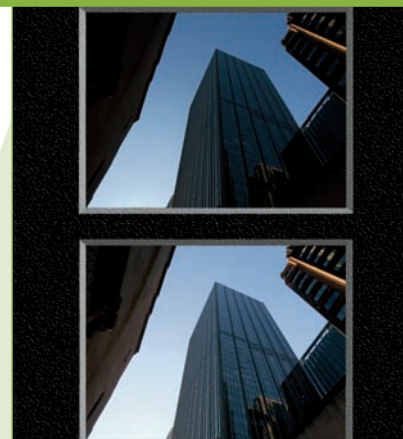
2 Starannie rozważ warunki oświetleniowe

#10	Dobierz odpowiednie światło	34
#11	Fotografuj w pełnym słońcu	36
#12	Fotografuj w łagodnym świetle cienia	37
#13	Wykorzystaj „złotą godzinę”	38
#14	Dodaj naturalnego światła, korzystając z ekranu odbijającego	39
#15	Rozprosz światło za pomocą dyfuzora	40
#16	Zlikwiduj głębokie cienie za pomocą błysku wypełniającego	41
#17	Użyj światła padającego z okna do zdjęć portretowych	42
#18	Zastosuj zewnętrzną lampę błyskową, by uzyskać światło kierunkowe	44
#19	Fotografując we wnętrzach, zastosuj odbity flesz	46
#20	Zapobiegaj efektowi czerwonych oczu	47

3 Dobieraj odpowiednią ekspozycję

#21	Zrozum, czym jest ekspozycja	50
#22	Dowiedz się, co tak naprawdę robi światłomierz	52
#23	Poznaj różne tryby fotografowania	54
#24	Dobierz odpowiednią metodę pomiaru światła	56
#25	Skorzystaj z histogramu, aby uzyskać właściwą ekspozycję	58
#26	Popraw ekspozycję, korzystając z funkcji kompensacji ekspozycji	60
#27	Unikaj na zdjęciach tzw. przepaleń	62
#28	Wykonaj dwa zdjęcia w celu uzyskania pełnego zakresu tonalnego obrazu	64

4 Kontroluj ostrość i głębię ostrości

#29	Ustaw idealną ostrość, stosując statyw	68
#30	Zatrzymaj na zdjęciu ruch, korzystając z krótkiego czasu otwarcia migawki	69
#31	Pokaż na zdjęciu ruch, korzystając z długiego czasu otwarcia migawki	70
#32	Dodaj zdjęciu dramatyzmu dzięki panoramowaniu obiektu	71
#33	Zrozum, czym jest głębia ostrości	72
#34	Kreatywnie steruj dużą głębią ostrości	74
#35	Uzyskaj wspaniałe efekty, stosując małą głębię ostrości	76
#36	Zrozum, co to jest ogniskowa	78
#37	Kontroluj perspektywę za pomocą ogniskowej	80
#38	Panuj nad tłem dzięki przesłonie i ogniskowej obiektywu	82

Spis treści

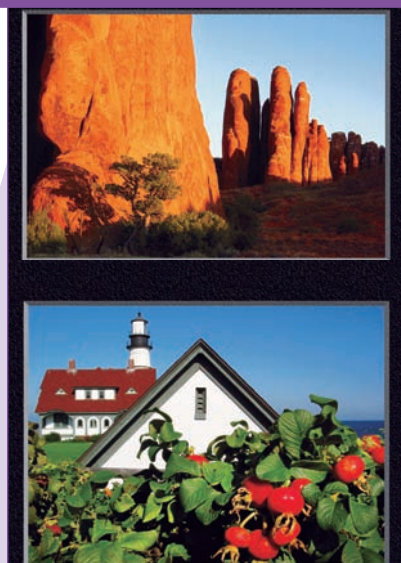
5 Rób dobre zdjęcia

#39	Szukaj dobrych ujęć, a nie obiektów	86
#40	Rozważ wszelkie możliwości	88
#41	Skomponuj zdjęcie ze wspaniałym efektem	90
#42	Wywołaj uderzające wrażenie kompozycją zdjęcia	92
#43	Wykorzystaj pierwszy plan zdjęcia	94
#44	Fotografuj szczegóły, by wzbudzić zainteresowanie	96
#45	Spróbuj różnych wariantów kompozycji zdjęcia	98
#46	Skorzystaj z danych, jakie dostarcza format EXIF	100
#47	Pamiętaj, że cierpliwość, wprawa i wysiłek są gwarancją udanych zdjęć	102

6 Twórcze pomysły fotograficzne

#48	Skup uwagę na fotografowanym obiekcie	106
#49	Fotografuj kolor, by uzyskać widowiskowe zdjęcia	108
#50	Uchwycić na zdjęciu ruch za pomocą filtra neutralnej gęstości	110
#51	Kontroluj kolor i odbicia światła za pomocą filtra polaryzacyjnego	111
#52	Wykonaj serię zdjęć, by stworzyć z nich panoramę	112
#53	Rób zdjęcia, które wzbudzą zachwyt	114
#54	Fotografuj sceny o małym kontraście	115
#55	Rób zdjęcia o każdej porze roku	116
#56	Fotografuj wzory i kształty	117
#57	Połącz możliwości światła naturalnego i flesza lampy błyskowej	118
#58	Eksperymentuj, by tworzyć niepowtarzalne fotografie	120
#59	Fotografuj w nocy, by dodać zdjęciom wyrazu	121

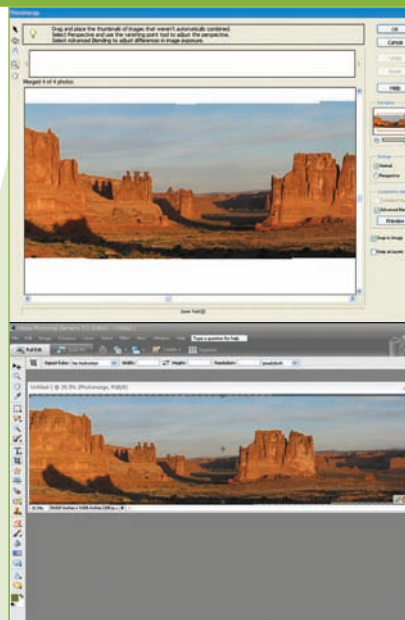
7 Podstawy obróbki obrazów w programie Adobe Photoshop Elements

#60	Naucz się optymalnej kolejności obróbki obrazu	124
#61	Zachowaj i chroń oryginalne pliki zdjęć	126
#62	Wykadruj i wyprostuj swoje zdjęcia	128
#63	Przetwórz zdjęcie, by uzyskać silną biel i czerń	130
#64	Dostosuj tony pośrednie	132
#65	Łatwa korekcja kolorów	134
#66	Popraw kolory zdjęcia, korzystając z narzędzia Hue/Saturation (barwa/nasycenie)	136
#67	Konwertuj pliki formatu RAW za pomocą Adobe Camera Raw	138
#68	Zrozum, czym jest przestrzeń kolorów	140
#69	Przywróć szczegóły w cieniach i światłach obrazu za pomocą narzędzia Shadows/Highlights (przyciemnianie/rozjaśnianie)	142
#70	Modyfikuj wybrany obszar zdjęcia	144
#71	Zachowaj historię zmian	146

8 Adobe Photoshop Elements — coś więcej niż podstawy

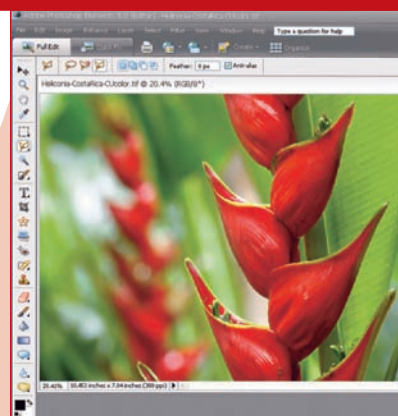
#72	Stwórz zdjęcie panoramiczne	150
#73	Zrozum, czym są warstwy	154
#74	Stosuj warstwy dopasowania dla uzyskania większej elastyczności	156
#75	Stosuj maski warstw, by odseparować wprowadzane zmiany od reszty zdjęcia	158
#76	Wykorzystaj zaznaczenie do stworzenia maski warstwy	160
#77	Rozjaśnij bądź przyciemnij wybrany obszar obrazu	161
#78	Popraw ekspozycję zdjęcia	162
#79	Użyj narzędzia Clone Stamp do usunięcia niepożądanych elementów	164
#80	Z kolorowych zdjęć zrób czarno-białe	165
#81	Skonwertuj plik formatu RAW dwukrotnie dla uzyskania większej ilości szczegółów	166
#82	Połącz dwa zdjęcia o różnej ekspozycji i uzyskaj pełen zakres tonalny obrazu	168

Spis treści

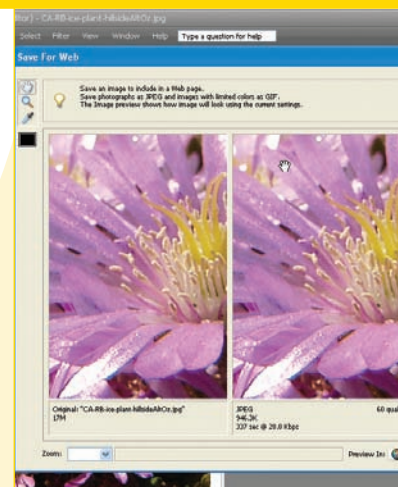
9 Rób odbitki (wydruki) zdjęć

#83	Zrozum, czym jest zarządzanie kolorami	172
#84	Dostosuj wymiary zdjęcia do docelowego wydruku	174
#85	Wyostrz zdjęcia cyfrowe	176
#86	Przytnij zdjęcie do określonych rozmiarów	178
#87	Precyzyjnie ułokuj zdjęcie w odpowiednim miejscu na stronie	180
#88	Wydrukuj wiele zdjęć na jednej stronie	182
#89	Zamów odbitki w internetowym serwisie fotograficznym	184
#90	Stwórz i zamów prawdziwy album ze zdjęciami	186

10 Podziel się swoimi zdjęciami

#91	Przygotuj zdjęcia na potrzeby Internetu	190
#92	Uporządkuj swoją kolekcję zdjęć cyfrowych	192
#93	Zapisz swoją kolekcję zdjęć cyfrowych na płycie DVD	198
#94	Stwórz pokaz slajdów w formacie PDF	202
#95	Zrób cyfrowy album ze zdjęciami	204
#96	Wykreuj internetową galerię zdjęć	206
#97	Stwórz pokaz wideosłajdów	210
#98	Utwórz tzw. scrapbook z własnymi zdjęciami	214
#99	Zaprojektuj i wykonaj fotograficzną kartkę z życzeniami	216
#100	Stwórz fotomontaż	220

Rozdział

5

Rób dobre zdjęcia

Dobre fotografowanie zależy przede wszystkim od pomysłów fotografa, a nie od marki aparatu, którego używa. Czas, jaki przeznaczasz na wykonywanie zdjęć, ich przeglądanie i cyfrowe przetwarzanie, oraz twoja wiedza na temat aparatu są znacznie więcej warte niż kupienie i stosowanie drogiego sprzętu fotograficznego. Nie sprzęt bowiem wykonuje zdjęcia, a fotograf, który go nosi. Niektóre z droższych aparatów cyfrowych posiadają funkcje, które są niezbędne w pracy zawodowców, np. funkcja szybkiego fotografowania z czasem otwarcia migawki $\frac{1}{6000}$ sekundy do specjalnych zdjęć sportowych. Niewątpliwie ułatwiają one wykonywanie dobrych zdjęć, jednak jeżeli chcesz osiągnąć prawdziwy fotograficzny sukces, samodzielnie naucz się, jak możesz lepiej fotografować. Tematem twoich zdjęć niech będą rzeczy, zagadnienia, które sprawiają ci radość. Naucz się oceniać i wynajdywać dobre warunki do fotografowania. Określ swój własny pomysł na wykonanie ujęcia i wykorzystaj wszelkie możliwości i właściwości aparatu, aby pomysł ten zrealizować.

Zanim wykonasz zdjęcie, będziesz potrzebował mnóstwo czasu, by je zaaranżować, przemyśleć i wyczekać na odpowiedni moment. Być może trzeba będzie poczekać na lepsze warunki oświetleniowe, słabszy wiatr, a nawet na to, by w kadrze obiektywu pojawił się obiekt, który chcesz fotografować. Gdy warunki fotografowania są już właściwe i gdy jesteś już gotowy do zrobienia zdjęcia, musisz na tyle dobrze znać swój aparat, aby móc od razu wykonywać zdjęcia, a nie w tym momencie uczyć się obsługi aparatu. Technologia fotografii cyfrowej daje ci znakomite możliwości robienia zdjęć szybko, łatwo, często i tanim kosztem.

Co sprawia, że zdjęcie można określić jako naprawdę dobre? Jednym z najlepszych kryteriów jego oceny jest odpowiedź na pytania: czy zdjęcie to ci się podoba i czy jego wykonanie sprawiło ci przyjemność? Oczywiście słuchaj porad i opinii innych osób, jednak pamiętaj, że fotografujesz dla siebie i dla własnej przyjemności. Jeżeli będziesz tak postępował, a jednocześnie dołożysz wszelkich starań i poświęcisz na fotografowanie dużo czasu, z pewnością staniesz się dobrym, a nawet znakomitym fotografem.

Top 100

#39	Szukaj dobrych ujęć, a nie obiektów.	86	
#40	Rozważ wszelkie możliwości.	88	
#41	Skomponuj zdjęcie ze wspaniałym efektem.	90	
#42	Wywołaj uderzające wrażenie kompozycją zdjęcia.	92	
#43	Wykorzystaj pierwszy plan zdjęcia.	94	
#44	Fotografuj szczegóły, by wzbudzić zainteresowanie	96	
#45	Spróbuj różnych wariantów kompozycji zdjęcia	98	
#46	Skorzystaj z danych, jakie dostarcza format EXIF.	100	
#47	Pamiętaj, że cierpliwość, wprawa i wysiłek są gwarancją udanych zdjęć	102	

SZUKAJ DOBRYCH UJĘĆ, a nie obiektów

Dzisiejsze aparaty cyfrowe umożliwiają wykonywanie przyzwoitych zdjęć o dobrej ostrości. Takie zdjęcia można krótko nazwać fotkami. Jednak dobre fotografowanie nie polega jedynie na zwykłym przedstawieniu obiektu na zdjęciu. Dobre zdjęcie powinno być interesujące samo w sobie, niezależnie od tego, czy oglądająca je osoba zna sfotografowaną osobę, pejzaż, scenę, czy też nie. Dobre zdjęcie można poznać po tym, czy jego odbiorca spokojnie i grzecznie komentuje zamieszczony na nim obiekt, czy zachwyca się rewelacyjnym ujęciem. Każdy fotograf dąży oczywiście do tego, by jego fotografie budziły podziw i zachwyty.

W dobrze wykonanym zdjęciu widać kunszt, widać, że zostało ono zrobione z najwyższą troską, z perfekcyjnie dobraną ekspozycją i przemyślaną kompozycją. Bardzo prostym, a jakże efektywnym sposobem skupienia uwagi na doboranym ujęciu, a nie na fotografowanym obiekcie, jest obejrzenie wykonanego zdjęcia na wyświetlaczu LCD. Po zrobieniu zdjęcia obejrzyj je na ekranie LCD i zapytaj siebie, czy podoba ci się sposób uchwycenia sfotografowanego obiektu. Zastanów się, czy wykonane ujęcie przemawia do ciebie samo w sobie, czy może bez wiedzy o okolicznościach, sytuacjach, które towarzyszyły wykonywaniu zdjęcia, nie jest już ono tak atrakcyjne.

To zdjęcie przedstawia foki odpoczywające na plaży. Sfotografowany obiekt jest wyraźny, jednak całość kompozycji przypomina raczej fotkę niż dobrze wykonane zdjęcie. Jeżeli twój odbiorca nie dba o los fok, to zdjęcie nie wywrze na nim żadnego wrażenia.

A teraz porównaj oba zdjęcia. W tym zdjęciu widać prawdziwy kunszt fotograficzny. Fotograf z uwagą dobrał długość ogniskowej obiektywu oraz dobrze przemyślał kompozycję ujęcia.

To zdjęcie przedstawiające przemysłową dzielnicę Tokio z pewnością nie jest złe, jednak przytłacza je ilość obiektów na nim występujących. Jeżeli nie czujesz sentymentu do Tokio, takie zdjęcie nie przykuje twojej uwagi.

39

Przy wykonywaniu tego zdjęcia zastosowano długi czas otwarcia migawki, dzięki czemu wykracza ono poza ramy zwykłego zdjęcia budynków.

Ta sama dzielnica, a także inny efekt zdjęcia. Po zmierzchu scena ta nabiera zupełnie innego wyrazu. Rozmycie świateł poruszających się samochodów uzyskano dzięki zastosowaniu długiego czasu otwarcia migawki.

Foto wskazówka

Jeżeli fotografujesz w warunkach dalekich od ideału, znajdź pomysł na dobre ujęcie. Ulewny deszcz może nadać twojemu zdjęciu niepowtarzalnego charakteru, przedstawiając fotografowany obiekt pośród kałuż, w których znajdzie się jego odbicie. Silny wiatr, który uniemożliwia ci wykonanie zbliżeń, być może przy wykorzystaniu dłuższego czasu otwarcia migawki pozwoli ci na wykonanie znakomitych zmięczonych zdjęć, np. kwiatów poruszanych wiatrem.

Czy wiesz, że...?

Zaskakująco duża liczba doskonałych fotografii została wykonana właśnie w warunkach zakwalifikowanych jako złe. Często zdarza się, że gęsta mgła, burza z piorunami czy też zamieć śnieżna otwierają olbrzymie możliwości zrobienia dobrych zdjęć. Zanim więc znowu pomyślisz, że panująca pogoda nie sprzyja fotografowaniu, idź, rób zdjęcia i zobacz, jakie efekty uzyskasz. Poszukaj ujęć kontrastowych — błyskawic, wichur lub uspokajającego się po burzy nieba.

Rozważ wszelkie MOŻLIWOŚCI

Za każdym razem, gdy naciskasz spust migawki, aby zrobić zdjęcie, analizujesz dziesiątki różnych czynników i dobierasz tyleż samo parametrów, takich jak: ekspozycja, kompozycja zdjęcia, warunki oświetleniowe, głębina ostrości, ogniskowa obiektywu oraz czułość ISO. Aby uzyskiwać lepsze zdjęcia, pomyśl, w jaki sposób możesz operować tymi parametrami i wykonaj wiele zdjęć tego samego obiektu z różnymi ustawieniami aparatu. Następnie uważnie przestuduj swoje fotografie i wybierz tę, która najbardziej ci się podoba.

Im więcej eksperymentujesz i im więcej czasu poświęcasz na analizę efektów swojej pracy, tym bardziej jesteś w stanie zrozumieć, co tak naprawdę chcesz osiągnąć i tym samym możesz rozwijać swój własny styl fotografowania. Dla uzyskania

wprawy próbuj fotografować na wiele różnych sposobów i porównuj wyniki na wyświetlaczu LCD, będąc jeszcze w miejscu fotografowanej sceny. To pomoże ci nabrać innego spojrzenia, znaleźć świeże i interesujące ujęcia, które być może przeoczyłbyś i których nie uwieczniłbyś, gdybyś obejrzał zdjęcia dopiero po powrocie do domu.

Jest pewna historyjka, która dobrze ilustruje tę ideę. Gdy jeden z fotografów światowej sławy został poproszony o skomentowanie prac innego fotografa, po szybkim przejrzaniu zdjęć stwierdził: „Poświęć parę tygodni i zrób jeszcze kilka tysięcy zdjęć”. Uwaga ta miała na celu podkreślenie, że początkujący fotograf nie nabrał jeszcze wprawy w rozważaniu wszelkich ewentualności wykonania zdjęć.

Oba te zdjęcia zostały wykonane w odstępie zaledwie trzech minut, a jakże odmiennie wyglądają. Pierwsze z nich jest kolorowe i wyraziste. Da się na nim zauważyć łagodne światło zachodzącego słońca padające na skały i na drzewo Jozuego. Dzięki dobrze dobranej ekspozycji niebo zachowało głęboki, nasycony kolor.

Drugie zdjęcie powstało dzięki przemieszczeniu się na przeciwną stronę i spojrzeniu na to interesujące drzewo Jozuego z innego miejsca. Za sprawą zjawiska tylnego oświetlenia wspaniale można było uchwycić kontur tego drzewa. Fotograf znalazł ponadto taki kąt patrzenia, w którym uchwycił błysk słońca zza pnia drzewa.

Zamieszczone obok zdjęcia wyglądają bardzo podobnie, # jednak na osobie je oglądającej wywierają one zupełnie inne wrażenie. Pierwsze ze zdjęć zostało wykonane obiektywem szerokokątnym, dzięki któremu osiągnięto dużą głębię ostrości i większe odczucie perspektywy. Skały wydają się bardziej odległe, a wokół drzewa Jozuego jest optycznie więcej miejsca.

40

To zdjęcie zostało wykonane teleobiektywem. Wykonujący je fotograf dodatkowo przesunął się do tyłu. Drzewo Jozuego jest dzięki temu podobnego rozmiaru, jednak tło w postaci skał wydaje się znajdować znacznie bliżej.

Zastosuj to!

Czasami możesz uzyskać bardzo interesujące rezultaty, gdy fotografujesz ze skrajnymi ustawieniami aparatu. Wykonaj zdjęcie z maksymalną wartością przesłony, z maksymalnym czasem otwarcia migawki i maksymalnym kątem widzenia obiektywu. Następnie zastosuj ustawienia skrajnie minimalne i ponownie wykonaj to samo zdjęcie. Ciekawym ćwiczeniem będzie wykonanie tego samego ujęcia z bardzo małym, a następnie bardzo dużym otworem przesłony. Spróbuj również ten sam obiekt sfotografować z ustawieniem małej ogniskowej, a następnie maksymalnie dużej. Takie eksperymenty mogą zaowocować zdjęciami, z których będziesz naprawdę zadowolony.

Foto wskazówka

Refleks słoneczny jest bardzo łatwy do uzyskania aparatem posiadającym możliwość sterowania przesłoną (w trybie priorytetu przesłony lub w trybie manualnym). Ustaw w aparacie najmniejszy możliwy otwór przesłony (f/8 w kompaktowych aparatach cyfrowych lub f/16 w cyfrowych lustrzankach SLR). Następnie wykonaj zdjęcie „pod słońce” tak, aby słońce znalazło się w kadrze zdjęcia schowane i przeblyskujące zza jakiegoś ciemnego obiektu.

Skomponuj zdjęcie

ZE WSPANIAŁYM EFEKTEM

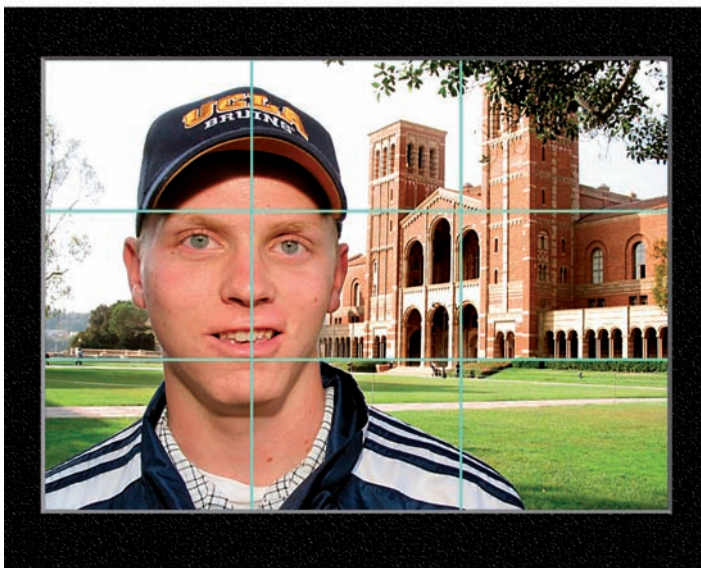
Wybór odpowiedniej kompozycji zdjęcia to jedna z najważniejszych decyzji podejmowanych przy fotografowaniu. Ma ona wpływ na to, jak oglądający odbierze twoje zdjęcie oraz na ile czytelnie ujęty jest na zdjęciu fotografowany obiekt. Korzystaj z powszechnie uznanych reguł doboru właściwego układu zdjęcia, takich jak reguła trójkąta (ang. *rule of thirds*), lecz traktuj je raczej jako pomocne wskazówki, a nie jak żelazne zasady, których zawsze należy się trzymać. Reguła trójkąta polega na podzieleniu przygotowywanego ujęcia iluzoryczną siatką na dziewięć jednakowych części, a następnie odpowiednim rozstawieniu elementów kompozycji wedle linii tej siatki. Kluczowe elementy zdjęcia należy ustawić wzdłuż lub na przecięciu wyimaginowanych linii. Można też postarać się, aby naturalne linie na zdjęciu pokrywały się z tymi fikcyjnymi.

Na przykład linia horyzontu powinna pokrywać się z linią poziomą, natomiast wyraziste, pionowe elementy ujęcia należy umieścić wzdłuż linii pionowych.

Zastosowanie aparatu cyfrowego z zoomem umożliwia wypróbowanie wielu kompozycji ujęcia bez ruszania się z miejsca. Z tego samego miejsca możesz zrobić zdjęcie o szerokim kącie widzenia obiektywu, a następnie wykonać maksymalne zbliżenie. Kąt widzenia obiektywu oraz punkt widzenia (punkt obserwacyjny) są to dwa znaczące aspekty komponowania ujęcia, na które masz wpływ, gdy stosujesz zoom. Postaraj się znaleźć twórcze spojrzenie, które ukaże fotografowany obiekt lub scenę w nowy, interesujący sposób.

Przy doborze kompozycji przedstawionego zdjęcia trzymano się reguły trójkąta. Wpływ linii na rozmieszczenie obiektów na zdjęciu możesz zaobserwować, porównując zdjęcie z siatką i bez niej (niektóre aparaty cyfrowe posiadają opcję wyświetlania linii pomocniczych reguły trójkąta bezpośrednio w wizjerze optycznym lub na wyświetlaczu LCD).

Główny obiekt zdjęcia (czyli twarz chłopca) został umieszczony na przecięciu wyimaginowanych linii, dzielących zdjęcie na dziewięć jednakowych części. Dzięki temu na zdjęciu została zachowana przyjemna równowaga.

41

POZIOM TRUDNOŚCI

Reguła trójkąta to dobra wskazówka przy wykonywaniu zdjęć, jednak nie powinieneś w każdym przypadku rygorystycznie jej przestrzegać. Czasem bowiem złamanie tej zasady daje w efekcie wybitne fotografie. W przypadku tego zdjęcia reguła ta posłużyła do wstępnego wybrania ujęcia, następnie fotograf odpowiednio je zmodyfikował.

Komponowaniem ujęcia można nazwać sprawianie, by fotografowany obiekt stał się jego gwiazdą. Zachowaj prostotę ujęcia, umieść w nim jedynie interesujący cię obiekt oraz to, co pomoże wzbogacić jego wygląd, pomiń natomiast wszystko to, co może przeszkadzać.

Zastosuj to!

Jednym ze sposobów podejścia do tematu komponowania ujęcia jest rozpatrzenie go pod kątem trzech słów: uwzględnić, wykluczyć i rozmieścić. Należy postawić sobie kilka istotnych pytań. Co masz zamiar uwzględnić w kadrze zdjęcia? Co wykluczysz z kadru zdjęcia? Jak rozmieścisz na zdjęciu fotografowane obiekty? W którym miejscu powinien znaleźć się główny fotografowany obiekt? Gdzie powinien znajdować się horyzont? Jak blisko krawędzi możesz umieścić istotne elementy fotografowanej sceny?

Czy wiesz, że...?

Nabycie nowego fotograficznego spojrzenia wymaga nie lada wysiłku. Jeżeli polecilibyś kilkudziesięciu różnym, lecz dobrym fotografom uwiecznić na zdjęciu ten sam obiekt, każdy z nich skomponuje je w zupełnie inny sposób. Wybierz jakikolwiek obiekt i przekonaj się, w ilu różnych układach możesz go przedstawić. Niech będzie to dla ciebie ćwiczenie mające na celu wytrenowanie twoich umiejętności komponowania zdjęć.

WYWOŁAJ UDERZAJĄCE WRAŻENIE

kompozycją zdjęcia

Każdego dnia wokół nas dostrzegamy przeróżne obrazy, od momentu otwarcia oczu o poranku aż do ich zamknięcia, gdy zapadnie noc. Każdy fotograf musi zdawać sobie sprawę, że wykonywane przez niego zdjęcia rywalizują z różnorodnością i intensywnością obrazów, jakie inni widzą na co dzień, niezależnie od tego, czy mu się to podoba, czy nie.

Jednym ze sposobów zwrócenia uwagi na swoje zdjęcia jest takie dobranie ich kompozycji, które nada im mocnego wyrazu, jednocześnie tworząc uderzające wrażenie. Wrażenie to w większości przypadków wynika z zastosowanej techniki, która sprawia, że zdjęcie na długo przykuwa wzrok oglądającego.

Nie jest konieczne, aby każde twoje zdjęcie sprawiało piorunujące wrażenie na oglądających. Zbyt duża liczba takich zdjęć może być przytłaczająca i nie do zniesienia. Jednak wystarczy już kilka takich zdjęć, by podnieść wartość całej ich kolekcji.

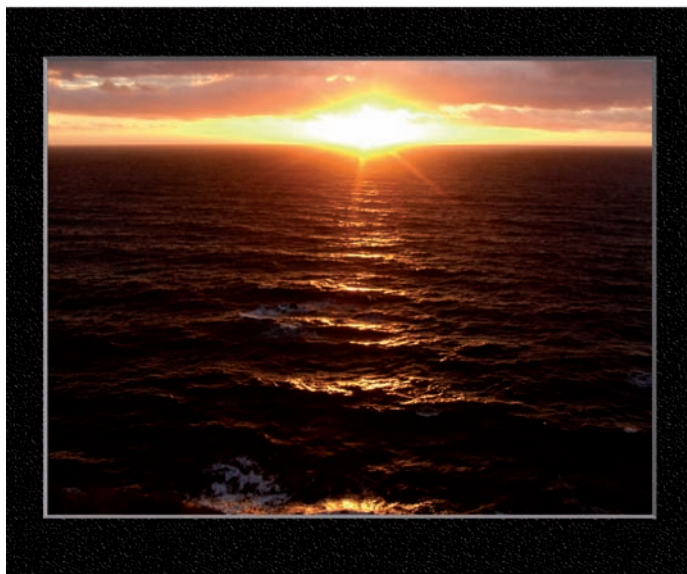
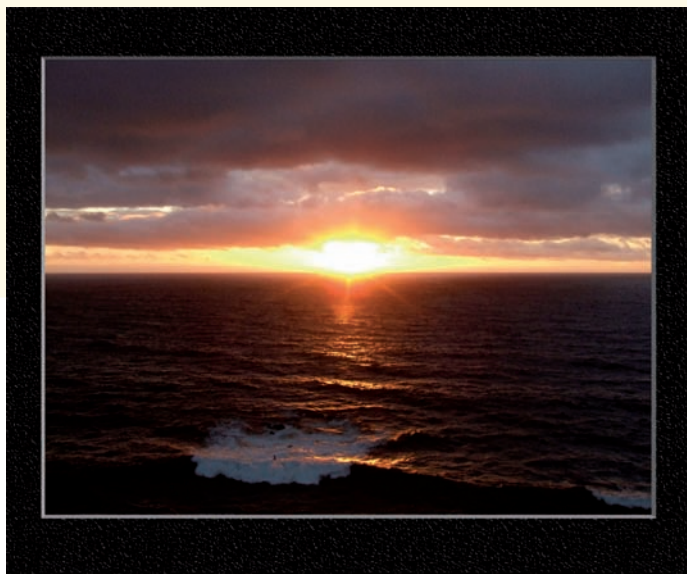
Aby wzbudzić zainteresowanie swoimi zdjęciami, powinieneś zastosować niekonwencjonalne kompozycje. Jednym ze sposobów jest fotografowanie z nietypowej perspektywy, innej niż ta, z której każdy z nas postrzega świat. Spróbuj sfotografować obiekty z poziomu ziemi i w ten sposób nadaj zdjęciu ciekawą, oryginalną perspektywę. Wykonuj ujęcia, w których świadomie złamiesz zasadę trójkąta. Poszukuj kompozycji, które są niepowtarzalne i odmienne od wszystkich tych, które widziałeś do tej pory.

To niepospolite zdjęcie lilii wodnej zdecydowanie wykracza poza ramy standardowej kompozycji obiektów. Ujęcie to łamie zasadę trójkąta, a ponadto zostało ono wykonane z typowo żabiej perspektywy, a mianowicie z poziomu wody.

Do wykonania tego ujęcia aparat został umieszczony pośród kwiatów łubinu na tyle nisko, aby uchwycić błysk słońca.

Większość z nas, fotografując zachód słońca, umieszcza słońce centralnie pośrodku kadru. Jest to tak nużąca i tak sztampowa kompozycja, że zdjęcia wykonane w ten sposób nie wzbudzą większego zainteresowania.

42

W tym ujęciu słońce zostało umieszczone wysoko w kadrze dla skupienia większej uwagi na poświacie, jaką ono tworzy na powierzchni wody. Nie jest to typowe zdjęcie zachodu słońca i dzięki temu ma ono szansę wywrzeć większe wrażenie na oglądających.

Zastosuj to!

Gdy starasz się wykonać zdjęcie, które ma wywrzeć piorunujące wrażenie, pamiętaj, że zastosowana technika może w pewnych przypadkach zniszczyć końcowy jego efekt. Jak to możliwe? Po prostu pewne techniki nie nadają się do fotografowania określonych obiektów. Przytłaczają one bowiem obiekt i sprawiają, że ciężko go dostrzec na zdjęciu. Zastosowana technika powinna stworzyć ciekawą otoczkę dla fotografowanego obiektu, a nie stać się tematem zdjęcia sama w sobie.

Czy wiesz, że...?

Fotoreporterzy prasowi zawsze starają się wykonać zdjęcia w taki sposób, aby wywarły one jak największe wrażenie na odbiorcy. Są oni zmuszeni tworzyć obrazy, które przykują uwagę oglądających — na tym przecież polega idea reklamy prasowej. Spróbuj spojrzeć na reklamy właśnie z tego punktu widzenia. Zadaj sobie pytanie, jaka technika kompozycji najlepiej sprawdzi się dla zdjęć z mocnym efektem, lub spróbuj odkryć inne metody zwrócenia uwagi odbiorców zdjęć.

Wykorzystaj

PIERWSZY PLAN ZDJĘCIA

Bardzo efektywną techniką stosowaną w fotografii jest wykorzystanie mocnego pierwszego planu. Na pewno zauważysz, że spora liczba zdjęć zamieszczonych w tej książce została wykonana wedle tej reguły. Jest to jedna z moich ulubionych technik, w dodatku znakomicie nadaje się ona do fotografowania niemalże wszystkich obiektów. Zasada wykorzystywana w tej technice jest bardzo prosta — fotografowany obiekt powinien być wyraźnie wyeksponowany na pierwszym planie, a elementy znajdujące się w głębi fotografowanej sceny powinny tworzyć dla głównego obiektu ciekawe tło. Lub wręcz odwrotnie, pierwszy plan może zostać wykorzystany jako ramy obejmujące scenę dalszą, a dzięki temu nadające głębi i wyrazu wykonywanemu zdjęciu.

Najprostszą metodą jest fotografowanie z dużą głębią ostrości, gdy zarówno pierwszy plan, jak i tło są ukazane w pełnej ostrości, tak jak to opisano w zadaniach #33 i #34. Zupełnie inny efekt daje fotografowanie z małą głębią ostrości, gdy np. scena na dalszym planie ujęta jest w ramy pierwszoplanowego obiektu. To, jak zastosować małą głębię ostrości, zostało opisane w zadaniu #35. Coś, co zazwyczaj nie zdaje egzaminu, to ujęcie obiektu pierwszoplanowego w taki sposób, że nie jest on na zdjęciu ani ostry, ani nieostry (choć jak najbardziej sprawdza się ustawienie ostrości na obiekcie pierwszoplanowym i zachowanie rozmytego tła).

Paproć znajdująca się na pierwszym planie jest bardzo istotnym elementem kompozycji tego zdjęcia. Pozostałe rośliny tak naprawdę tworzą jedynie tło dla paproci.

Bardzo zdecydowany pierwszy plan tego zdjęcia w postaci płynącego strumienia stworzył niesamowitą kompozycję tego ujęcia.

Ta kompozycja została bardzo uważnie dobrana, by umożliwić ujęcie zawodnika na dalszym planie w ramy pierwszoplanowego miotacza piłką, będącego poza głębią ostrości.

43

Sfotografowanie tego zachodu słońca na Florydzie z wnętrza wiekowego drzewa stworzyło dla tego ujęcia wspaniałą pierwszoplanową ramkę.

Czy wiesz, że...?

Wiele światowej sławy fotografów posiada niepowtarzalny styl, który zasługuje na uznanie i który być może cię zainspiruje do stworzenia swojego własnego stylu fotografowania. Obejrzyj prace takich fotografów, jak: Frans Lanting, Freeman Patterson, Pete Turner, czy też Annie Leibowitz. To tylko kilka z wielu nazwisk fotograficznych artystów, posiadających łatwo rozpoznawalny styl. Prace Davida Muencha przedstawiające krajobrazy są dobrym źródłem inspiracji w wykorzystywaniu pierwszego planu zdjęcia.

Czy wiesz, że...?

Jeżeli chcesz sprzedać swoje fotografie na wystawie artystycznej lub wystawić je w galerii, powinieneś sprostać kilku ważnym wymaganiom. Jest bardzo prawdopodobne, że twoje prace zostaną pokazane, jeśli posiadasz wyróżniający się styl, jeśli wykonujesz zdjęcia tematyczne lub gdy spełniasz oba te warunki. Seria przypadkowych zdjęć, nie mających ze sobą żadnego związku, jest bowiem mniej interesująca niż grupa zdjęć utrzymanych w konsekwentnym stylu i o spójnej tematyce.

FOTOGRAFUJ SZCZEGÓŁY,

by wzbudzić zainteresowanie

Mimo że podstawową i całkowicie naturalną skłonnością jest fotografowanie całego obiektu, może się okazać, że ujęcie jedynie jego części, z położeniem nacisku na ukazanie szczegółów, zaowocuje urzekającymi zdjęciami. Zdjęcia detali są zazwyczaj bardziej interesujące niż zdjęcia całego obiektu, i to z co najmniej dwóch powodów. Po pierwsze dlatego, że często przedstawiają one tak nieznaczące szczegóły, że osoba oglądająca obiekt w rzeczywistości nie miała nigdy okazji ich dostrzec. Po drugie dlatego, że właśnie te szczegóły sprawiają, iż ta sama osoba będzie chciała się dokładniej przyjrzeć zdjęciu, aby odkryć, co właściwie jest jego tematem.

Uchwycenie na zdjęciu jedynie części obiektu umożliwia położenie nacisku na detale, które zazwyczaj pozostają niezauważone, gdy oglądasz obiekt w całości. Gdy komponujesz zdjęcie szczegółowe, spróbuj wyrazić na nim formę, kolor, teksturę lub kształt obiektu.

Wykonując zdjęcia szczegółowe, miej świadomość, że możesz przyjąć różny stopień szczegółowości. Możesz na przykład sfotografować fragment drzewa o ciekawym kształcie, konkretną gałąź, kilka liści, pojedynczy liść, a nawet obszar liścia ukazujący jego skomplikowaną strukturę. Im bardziej wdajesz się w szczegóły, tym poważniej powinieneś rozważyć zastosowanie trybu zdjęć makro lub skorzystanie z makroobiektywu.

Przedstawione zbliżenie nasion mniszka lekarskiego zostało wykonane w celu ukazania drobnych elementów, które zwykle umykają uwadze na zdjęciach pokazujących całe te rośliny.

Szczegóły pączków kwiatów łąbinu zazwyczaj są niedostrzegane przez osoby, które oglądając te kwiaty, skupiają uwagę na całej łodydze.

Oto zdjęcie kościoła w mieście Cusco w Peru. Jest to dobre zdjęcie pamiątkowe, jednak nie tak absorbujące jak zbliżenie, które ukazuje charakterystyczne szczegóły.

44

POZIOM TRUDNOŚCI

Przedstawienie na zdjęciu jedynie drzwi tego kościoła sprawia, że jest ono dużo bardziej kolorowe i interesujące niż zdjęcie całości budowli. Dodatkowo ukazuje ono charakterystyczne szczegóły drzwi, niezauważalne na całościowym zdjęciu kościoła.

Zastosuj to!

Jeśli chcesz przykuć uwagę osoby oglądającej zdjęcie twojego autorstwa, sfotografuj tylko część obiektu, sprawiając tym samym, by odbiorca musiał domyślić się, jak wygląda jego reszta, lub nawet zastanowić się, czym właściwie jest to, co na zdjęciu zostało zamieszczone. Często zdarza się, że zdjęcia szczegółowe ukazują takie detale, których odbiorcy nie dostrzegliby w normalnych warunkach.

Foto wskazówka

Gdy wykonujesz zdjęcie szczegółowe, a obiekt, który fotografujesz jest mały, zastosuj w aparacie tryb makro lub wykorzystaj do zdjęć makroobiektyw. Fotografowanie z małą głębią ostrości może również przyczynić się do sukcesu zdjęcia.

SPRÓBUJ RÓŻNYCH WARIANTÓW

kompozycji zdjęcia

Najlepszym sposobem na nauczenie się właściwego dobierania kompozycji zdjęcia jest wielokrotne fotografowanie tego samego obiektu w różnych ujęciach i wariantach. Każde nowe ujęcie powinno nieść ze sobą inne spojrzenie na fotografowany obiekt.

Jak tego dokonać? Po prostu wykonać pierwsze zdjęcie interesującego nas obiektu, dokładając wszelkich starań, by oczywiście było ono jak najlepsze. Następnie należy sobie zadać pytanie: „Jak skomponować kolejne ujęcie tego obiektu?”. Po zrobieniu kolejnego zdjęcia ponownie trzeba zapytać siebie: „Jaka powinna być kompozycja kolejnego zdjęcia?”. Zadawanie sobie takich pytań zmusi cię do nietypowego spojrzenia

na fotografowany obiekt, czego efektem będą nietuzinkowe fotografie, znacznie wykraczające poza ramy zwykłej fotki.

Ponieważ posiadasz aparat cyfrowy, po prostu rób zdjęcia i oglądaj je na wyświetlaczu LCD. Patrz na nie pod kątem zmian, jakie możesz wprowadzić, by inaczej uchwycić ten sam obiekt. W tym przypadku zmiany nie oznaczają polepszenie zdjęcia, lecz zmianę pomysłu na zdjęcie. Twoim celem niech stanie się wykonanie dużej ilości zdjęć z przeróżnie dobranymi kompozycjami. Dzięki temu nauczysz się wykonywać coraz to lepsze fotografie.

Trzy warianty kompozycji zdjęcia tego samego obiektu. Pierwsze wykonane obiektywem szerokokątnym, z większą głębią ostrości i uchwyconym refleksem świetlnym.

Drugie zdjęcie zostało wykonane teleobiektywem oraz z większym otworem przesłony, w celu uzyskania mniejszej głębi ostrości. Zwróć uwagę, jak bardzo zmiana tła zmieniła całość kompozycji.

Trzecie zdjęcie ma orientację pionową. Taka orientacja zdjęcia znacząco zmienia jego kompozycję. Na tym ujęciu tło wygląda jeszcze inaczej.

Te cztery zdjęcia pewnej starej kamienicy w Denver doskonale pokazują, jak można sfotografować ten sam obiekt w przeróżnych kompozycjach.

45

Zdjęcie po lewej stronie w pełni ukazuje fotografowaną scenę. Jako kontrast dla fotografowanej starej kamienicy na zdjęciu ujęto również nowoczesny budynek, znajdujący się po przeciwległej stronie ulicy.

Kolejne ujęcie przedstawia szczegóły fasady kamienicy. Błękitne niebo w tle jest istotnym elementem zdjęcia uwypatniającym kształt budynku.

Pozostałe dwa zdjęcia to zbliżenia podkreślające wzory obecne na elewacji kamienicy.

Foto wskazówka

Aby móc lepiej przyrzeć się zdjęciom wykonanym w orientacji pionowej, wyłącz w aparacie opcję automatycznego obracania zdjęć. Opcja ta obraca na wyświetlaczu LCD zdjęcia pionowe, gdy aparat jest trzymany w pozycji poziomej. Dłuższa krawędź zdjęcia jest wtedy wyświetlana wzdłuż krótszej krawędzi wyświetlacza LCD, natomiast po bokach znajduje się niewykorzystane miejsce. W ten sposób marnowany jest duży obszar na wyświetlaczu, a zdjęcie widać znacznie gorzej. Przy wyłączonej opcji automatycznego obracania zdjęć, aby zobaczyć zdjęcie pionowe, będziesz musiał obrócić cały aparat, jednak dzięki temu zdjęcie będzie wyświetlone w maksymalnym rozmiarze na całym wyświetlaczu LCD.

Czy wiesz, że...?

Fotografowie rzadko wykonują zdjęcia w orientacji pionowej. Jednym z powodów jest to, że aparaty fotograficzne nie są przystosowane do łatwego wykonywania zdjęć pionowych. Dzięki tej utrzymującej się tendencji wykonywania zdjęć w orientacji poziomej masz szansę wykonać nietypowe i wyjątkowe zdjęcia już za sprawą samego fotografowania w rzadko stosowanej orientacji pionowej.

Skorzystaj z danych, jakich dostarcza

FORMAT EXIF

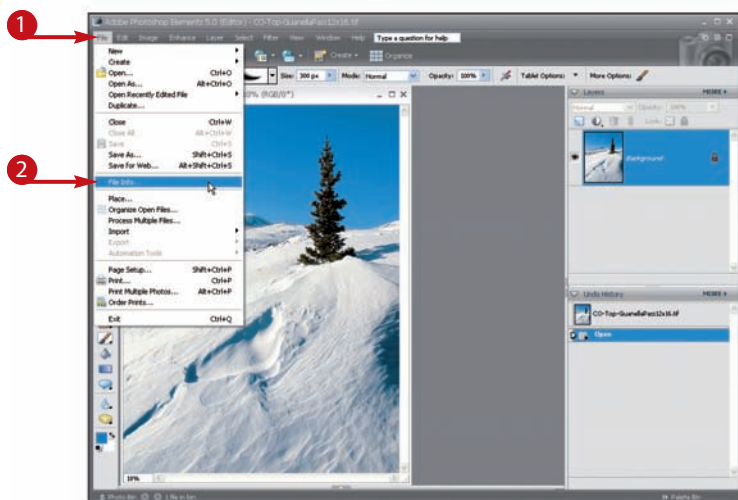
Gdy wykonujesz zdjęcie cyfrowe, aparat zapisuje na nośniku pamięci obraz uchwycony przez czujnik. Oprócz samego zdjęcia aparat zapisuje również dodatkowe użyteczne informacje, takie jak: data i czas wykonania zdjęcia, czas otwarcia migawki, ustawienia przysłony, zastosowaną kompensację ekspozycji, tryb wykonywania zdjęć, współczynnik ISO, sposób pomiaru światła, tryb pracy lampy błyskowej i wiele innych parametrów.

Wszystkie wspomniane informacje przechowywane są w formacie EXIF (ang. *Exchangeable Image File*), który jest standardem zapisu danych o zdjęciu. Aby je odczytać, wymagany jest odpowiedni program, który obsługuje format EXIF. Większość programów do edycji zdjęć, takich jak Photoshop czy Photoshop Elements, posiada narzędzia do przeglądania i odczytu danych formatu

EXIF. Również większość producentów aparatów cyfrowych wraz z samym aparatem dostarcza programy-przeglądarki odczytujące dane zapisane w tym standardzie. Oprócz tego, dane EXIF możesz odczytać za pomocą aplikacji, takich jak iView MediaPro (www.iview-multimedia.com), Adobe Photoshop Lightroom lub ACDSee firmy ACD Systems (www.acdsystems.com). Aparat dla wykonanego zdjęcia może zapisać również do pliku dane takie jak prawa autorskie, czy też podpis. Dane te są zapisywane w formacie IPTC (od ang. *International Press Telecommunications Council*, jest to konsorcjum największych światowych agencji informacyjnych zajmujące się m.in. opracowywaniem technicznych standardów wymiany informacji).

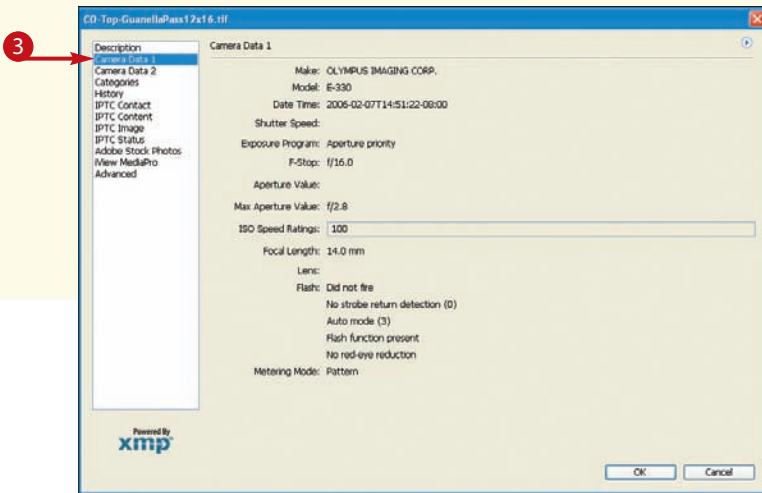

Informacje EXIF zapisane w nagłówku pliku ze zdjęciem pomagają wzbogacać twoje umiejętności fotografowania. Dzięki nim możesz bowiem sprawdzić, przy jakich ustawieniach przysłony (w przypadku fotografowania krajobrazów) lub czasu otwarcia migawki (w przypadku fotografowania akcji) zdjęcie zostało wykonane.

PRZEJRZYJ DANE EXIF W EDYTORZE PHOTOSHOP ELEMENTS

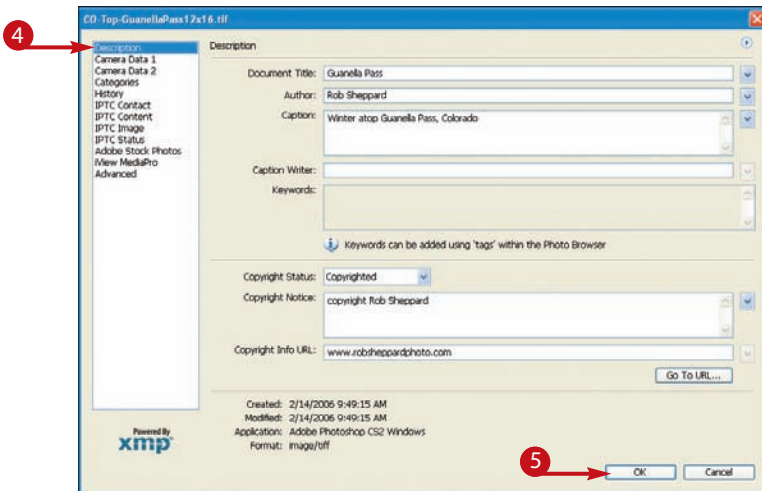
- 1 Otwórz plik zawierający dane EXIF, który chcesz obejrzeć, i kliknij menu **File** (plik).
- 2 Wybierz polecenie **File Info** (informacje o pliku).

3 Kliknij opcję *Camera Data 1* (dane o aparacie 1).

46

Pokażą się dane EXIF, a wśród nich między innymi: czas otwarcia migawki, zastosowane ustawienia przesłony, ustawienia ISO oraz zastosowana ogniskowa.

4 Kliknij opcję *Description* (opis). W tym oknie możesz wprowadzić własne informacje o zdjęciu, takie jak jego opis lub zastrzeżenie praw autorskich.

5 Gdy skończysz pracę z danymi formatu EXIF, kliknij przycisk OK.

Zastosuj to!

Informacje zawarte w formacie EXIF mogą być bardzo przydatne do tego, byś nauczył się wykonywać lepsze zdjęcia. Zrób kilka fotografii z różnymi ustawieniami przesłony, zmieniając w ten sposób głębię ostrości zdjęcia. Spróbuj również skorzystać z funkcji kompensacji ekspozycji i wykonaj kilka zdjęć o różnym naświetleniu. Następnie przeanalizuj zdjęcia i informacje o nich zawarte w formacie EXIF i zdecyduj, które ustawienia były najlepsze.

Czy wiesz, że...?

Oprócz odczytu danych formatu EXIF zapisanych przez aparat do pliku możesz do niego również dodać własne informacje. Otwórz zdjęcie w edytorze Adobe Photoshop Elements, a następnie z menu *File* (plik) wybierz polecenie *File Info* (info o pliku), by wyświetlić okno dialogowe z informacjami o pliku. Kliknij którąkolwiek z opcji IPTC. W wyświetlonym oknie dialogowym możesz wprowadzić dane tekstowe, np. tytuł zdjęcia, notkę o prawach autorskich, słowa kluczowe i wiele innych.

PAMIĘTAJ, ŻE CIERPLIWOŚĆ, WPRAWA I WYSIŁEK

są gwarancją udanych zdjęć

Fotografia jest swego rodzaju sztuką. I tak jak w przypadku każdej sztuki, tworzenie dobrych dzieł, a więc dobrych fotografii, wymaga cierpliwości, wprawy i włożenia wysiłku. Sprzedawcy aparatów fotograficznych będą starali się przekonać ciebie, że samo kupienie drogiego aparatu cyfrowego wystarczy, aby robić doskonałe zdjęcia. Ponieważ czytasz tę książkę, z pewnością sam już doszedłeś do wniosku, że nie jest to prawda. Jeżeli chcesz nauczyć się dobrze fotografować, pilnie pracuj nad swoimi umiejętnościami, uzbroj się w cierpliwość i wykonuj mnóstwo zdjęć, a zobaczysz, że twój wysiłek się opłaci i w końcu poznasz tajniki sztuki dobrej fotografii.

Czekając na dobry moment do wykonania zdjęcia, uzbroj się w cierpliwość, a zostaniesz wynagrodzony właściwymi warunkami

oświetleniowymi, odpowiednim gestem fotografowanej osoby, tym, że ustał wiatr itp. Na sukces twoich fotografii mają wpływ czas, który poświęcisz na fotografowanie oraz cierpliwość, na jaką się zdobędziesz przy wyczekiwaniu na optymalne warunki fotografowania.

Różnica pomiędzy fotką a wspaniałym zdjęciem najczęściej wynika z wkładu fotografa w wykonanie ujęcia. Obecnie produkowane aparaty cyfrowe umożliwiają wykonanie dobrych fotek bez najmniejszego problemu. Jednak wspaniałe, nietuzinkowe zdjęcia powstają tylko i wyłącznie dzięki najwyższej uwadze poświęconej znalezieniu w fotografowanej scenie czegoś szczególnego i odpowiedniemu dobraniu ujęcia.

Podróżowanie w odległe, pasjonujące miejsca może zainspirować cię do wykonania wyjątkowych zdjęć.

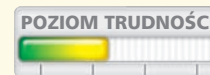

Kompaktowy aparat fotograficzny warto mieć zawsze ze sobą. Dzięki temu będziesz w stanie wykonać ciekawe zdjęcie nawet pieczarek rosnących niedaleko boiska do piłki nożnej twojego syna.

Wyjątkowy wkład fotografa w wykonanie wspaniałego zdjęcia może oznaczać pobudkę przed świtem. W ten właśnie sposób powstają piękne zdjęcia wschodów słońca.

47

Zdarza się, że wykonanie konkretnego ujęcia będzie wymagało dużej cierpliwości. Na przykład czekanie na to, aż chmury złagodzą światło słoneczne padające na ten strumyk.

Czy wiesz, że...?

Profesjonalni fotografowie zazwyczaj wykonują mnóstwo zdjęć. Fotograf relacjonujący mecz piłki nożnej musi wykonać setki zdjęć, by odnaleźć wśród nich kilka tych naprawdę wyjątkowych. Gdy korzystasz z aparatu cyfrowego, koszt wykonania takiej liczby zdjęć jest znikomy. Dodatkową zaletą jest to, że masz możliwość zobaczenia każdego zdjęcia natychmiast po jego wykonaniu.

Czy wiesz, że...?

Jedną z najlepszych metod, przydatną w nabywaniu umiejętności dobrego fotografowania, jest fotografować często i dużo. Wykonuj wiele zdjęć tych samych obiektów lub scen, stosując różne ustawienia aparatu i różne kompozycje ujęcia. Następnie analizuj efekty na wyświetlaczu LCD, wprowadzaj zmiany w ustawieniach aparatu i wykonywanych ujęciach, by uzyskać jak najlepsze zdjęcia. Oglądając je później na ekranie komputera, możesz nauczyć się jeszcze więcej, jeżeli przestudujesz również informacje, jakie niesie ze sobą format EXIF.